

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1015

B.A./B.Sc. 1st Semester

ECONOMICS (Micro Economics)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt any FIVE questions, selecting at least ONE question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. (a) Compare and contrast the Adam Smith and Marshall's views on scope of economics. 10
(b) 'Scarcity is the root cause of all economic problems.' Explain. 10
2. (a) Differentiate between demand function and demand curve. 5
(b) Explain how the market price is determined by the forces of demand and supply. 5
(c) Write clearly about the difference between price, income and cross elasticity of demand. 5
(d) What are the various assumptions of Marginal Utility approach? 5

SECTION—B

3. (a) Explain the different phases of laws of returns to scale. 10
(b) Explain diagrammatically various short run average cost curves and their mutual relationship. 10
4. Write a detailed note on revenue curves and their mutual relationship and relationship with elasticity of demand. 20

SECTION—C

5. (a) What are various assumptions of perfect competition? Also explain how price and output of any firm in short period is determined under it. 5,10
(b) What are the main features of monopolistic competition? 5

6. Write a detailed note about the difference between price and output determination under monopoly and monopolistic competition both in short period and long period. 20

SECTION—D

7. Explain in detail the Marginal Productivity theory of distribution. 20
8. (a) Write briefly about Ricardian Theory of Rent. 10
(b) Define interest. What does loanable funds theory say about it? 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. (ੳ) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਕੋਪ 'ਤੇ ਆਦਮ ਸਾਮਿਥ ਅਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਟਾਕਰਾ ਲਿਖੋ। 10
(ਅ) ਸਾਰੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਟੋਟ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
2. (ੳ) ਮੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਮਾਂਡ ਕਰਵ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 5
(ਅ) ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 5
(ੲ) ਕੀਮਤ, ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦੀ ਤਿਰਛੀ ਲਚਕੀਲੇਪਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 5
(ਸ) ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? 5

ਭਾਗ—ਅ

3. (ੳ) ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਫਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
(ਅ) ਵਿਭਿੰਨ ਅਲਪਕਲੀਨ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਰੇਖੀਅ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

4. ਮਾਲ-ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਵੱਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
20

ਭਾਗ—ੲ

5. (ੳ) ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਵਧਾਰਨਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰਮ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
5,10
- (ਅ) ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
5
6. ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
20

ਭਾਗ—ੳ

7. ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਰਜੀਨਲ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ। <http://www.gnduonline.com> 20
8. (ੳ) ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 10
- (ਅ) ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ-ਯੋਗ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ? 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਕੁਲ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋਂ। ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. (ਕ) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਕੇ ਦਾਧਰੇ ਪਰ ਏਡਮ ਸਮਿਥ ਔਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕੇ ਵਿਚਾਰੋਂ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਔਰ ਇਸਕੇ ਵਿਪਰੀਤ ਲਿਖੋਂ। 10
- (ਖ) 'ਸਭੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮਸਯਾਓਂ ਕਾ ਮੂਲ ਕਾਰਣ ਬਿਕਰਾਵ ਹੈ।' ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋਂ। 10

2. (ਕ) ਮਾਂਗ ਕਾਰਯ ਔਰ ਮਾਂਗ ਵਕਰ ਮੇਂ ਅੰਤਰ ਕਰੋਂ। 5
- (ਖ) ਮਾਂਗ ਔਰ ਆਪੂਰਿ ਕੇ ਸਾਮਥ੍ਰਯ ਸੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀ ਕੀਮਤ ਕੈਸੇ ਨਿਧਾਰਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ। ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋਂ। 5
- (ਗ) ਕੀਮਤ, ਆਯ ਔਰ ਮਾਂਗ ਕੇ ਤਿਰਛੇ ਲਚੀਲੇਪਨ ਕੇ ਭੀਚ ਅੰਤਰ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਸੇ ਲਿਖੋਂ। 5
- (ਘ) ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਯੋਗਿਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ ਕੀ ਵਿਭਿੰਨ ਧਾਰਣਾਓਂ ਕਯਾ ਹੈ ? 5

ਭਾਗ—ਕ

3. (ਕ) ਪੈਮਾਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਫਲ ਕਾ ਨਿਯਮ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਚਰਣੋਂ ਕੋ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋਂ। 10
- (ਖ) ਵਿਭਿੰਨ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰੋਂ ਔਰ ਉਨਕੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਆਰੇਖੀਯ ਰੂਪ ਸੇ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋਂ। 10
4. ਰਾਜਸਵ ਵਕਰੋਂ ਪਰ ਏਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋਂ। ਮਾਂਗ ਕੀ ਲੋਚ ਕੇ ਸਾਥ ਉਨਕੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਤਾਓਂ। 20

ਭਾਗ—ਗ

5. (ਕ) ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਕੀ ਵਿਭਿੰਨ ਧਾਰਣਾਓਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? ਇਸਕੇ ਅਲਾਵਾ ਲਘੁ ਅਵਧਿ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਭੀ ਫਰਮ ਕੀ ਕੀਮਤ ਔਰ ਆਊਟਪੁਟ ਕੋ ਕੈਸੇ ਨਿਧਾਰਿਤ ਕਿਆ ਜਾਤਾ ਹੈ ? 5,10
- (ਖ) ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਕੀ ਮੁਖਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? 5
6. ਲਘੁ ਅਵਧਿ ਔਰ ਦੀਰਘ ਅਵਧਿ ਮੇਂ ਦੋਨੋਂ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਔਰ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਕੇ ਤਹਤ ਕੀਮਤ ਔਰ ਆਊਟਪੁਟ ਨਿਧਾਰਣ ਕੇ ਭੀਚ ਅੰਤਰ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਏਕ ਵਿਸਤ੍ਰੁਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋਂ। 20

ਭਾਗ—ਘ

7. ਵਿਤਰਣ ਕੇ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਬਤਾਓਂ। 20
8. (ਕ) ਕਿਰਾਏ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡੀਯਨ ਥਿਓਰੀ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਸੰਖੇਪ ਮੇਂ ਲਿਖੋਂ। 10
- (ਖ) ਬਯਾਜ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋਂ। ਇਸਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਲੋਨ ਦੇਨੇ ਯੋਗਯ ਫੰਡ ਸਿਧਾਂਤ ਕਯਾ ਕਹਤਾ ਹੈ ? 10